

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

12 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Cobzac Elena,

Judecători – Boico Victor, Țurcan Anatolie, Burduh Victor, Stratulat Galina,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia Oficiul Central, Sîrbu Lilia, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 13 octombrie 2020, în cauza penală în privința lui,

Donea Gheorghe xxxxxxxxx, născut la
xxxxxxxxxxxxx, originar xxxxxxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 19.07.2017 – 18.05.2018;

Instanța de apel: 18.06.2018 – 16.05.2019;

09.12.2019 – 13.10.2020;

Instanța de recurs: 24.07.2019 – 29.10.2019;

17.12.2020 – 12.10.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 18 mai 2018, a fost încetat procesul penal în privința inculpatului Donea Gheorghe, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(5) Cod penal, în temeiul art. 391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală.

2. Pentru a se pronunța în sensul celor expuse, prima instanță a reținut că, Donea Gheorghe a fost învinuit în aceea că acesta nefiind deținătorul permisului de conducere perfectat pe numele său, conducând autoturismul de model „XXXXXXXXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXXXXXX înregistrat în Republica Bulgaria, la 26 mai 2012, aproximativ la ora 22:30, încălcând prevederile art. 45 alin.(1) Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13 mai 2009 care prevede că: „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, situația rutieră” și deplasându-se pe traseul dintre satele Taraclia de Salcie și s. Burlacu al raionului Cahul, nu a ținut cont de dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum, fapt stipulat în art. 10 alin.(1) lit. b)

Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13 mai 2009, nu a întreprins măsuri necesare, stipulate în art. 45 alin.(2) din același Regulament, care prevede că „În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, a tamponat mijlocul de transport cu tracțiune animală ce se deplasa în aceeași direcție și era condusă de către Pletosenco Mihail, cu care în căruță se aflau mai mulți pasageri ce au primit diferite leziuni corporale în urma accidentului rutier.

În urma tamponării, Pletosenco Mihail a primit leziuni corporale „Medii”, manifestate prin plaga contuză pe buză superioară, plagă-excoriație pe gamba dreaptă, comoție cerebrală, fractura fibulei drepte, cu dereglarea sănătății de lungă durată, XXXXXXXXXXXXXXXX, se afla în căruță în calitate de pasager, a primit leziuni corporale „Grave” periculoase pentru viață, manifestate prin: traumă cranio-cerebrală închisă cu amputarea traumatică a creierului, plagă contuză pe cap, cu hemoragii roșu-închise în țesuturile moi pericraniene, excoriație pe nas, fractura cominutivă a oaselor zigomatice, fractura cominutivă a oaselor bolții și bazei craniene, de la care a decedat pe loc, XXXXXXXXXXXXXXXX, care de asemenea se afla în căruță în calitate de pasager, a primit leziuni corporale „Grave” periculoase pentru viață, manifestate prin: traumă cranio-cerebrală deschisă, cu plagă contuză pe frunte, cu hemoragii roșu-închise în țesuturile moi pericraniene, excoriații și echimoză pe față, hemoragii subarahnoidală cerebrale, traumă vertebro-medulară închisă, cu fracturi tasate ale vertebrelor C3-C4, T2-T3 și T10-T11, cu hemoragii subarahnoidiene la nivelul fracturilor și strivirea măduvei spinării la nivelul segmentului cervical, traumă toraco-abdominală închisă, cu fracturi costale multiple bilaterale, cu hemoragii roșu-închise în țesuturile moi limitrofe, ruptura ficatului, urme de sânge în cavitatea abdominală, dehiscența simfizei pubiene, traumă a membrelor inferioare, fractura închisă cominutivă a femurului stâng, excoriații multiple pe membrul inferior drept, de la care a decedat pe loc. XXXXXXXXXXXXXXXX, a primit leziuni corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

Conform rechizitoriului fapta incriminată inculpatului Donea Gheorghe a fost încadrată în baza art. 264 alin. (5) din Codul penal, încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății și decesul a două persoane.

3. *Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel* de către procurorul în Procuratura raionului Cahul, Boghean Dumitru prin care a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 18 mai 2018, și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Donea Gheorghe să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5), Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani, cu executarea într-un penitenciar de

tip deschis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, pe un termen de 5 ani. Corpul delict: automobil de model „XXXXXXXXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXXXXXX, de restituit proprietarului legal. Încasarea pagubei materiale în cuantumul care urmează să fie apreciat de instanță.

3.1 În motivarea cererii de apel procurorul a invocat că:

- atât în cadrul urmăririi penale, cât și la etapa judecării cauzei în instanța de fond, a fost constatat cert faptul comiterii infracțiunii de către inculpatul Donea Gheorghe;

- vinovăția inculpatului a fost dovedită prin probe pertinente și concludente, care au fost dobândite în cadrul urmăririi penale în modul corespunzător cu respectarea normelor procesuale penale, care au fost cercetate în instanța de judecată;

- vinovăția inculpatului se confirmă prin – declarațiile părților vătămate, Pletosenco Mihail, Pînzari Raisa, succesorilor victimelor Anghelenici Alina și Blanaru Gheorghe;

- vinovăția inculpatului a fost pe deplin demonstrată prin următoarele probe – procesul-verbal de cercetare la fața locului, schema accidentului rutier, raporturile de expertiză medico-legale, raportul de expertiză auto-tehnică, procesul-verbal de efectuare a experimentului la fața locului, raportul de expertiză auto-tehnică suplimentară;

- toate probele acumulate demonstrează cu certitudine că, anume inculpatul Donea Gheorghe, se face vinovat de comiterea accidentului rutier în cauză, or, ultimul a încălcat prevederile pct. 10), al Regulamentului circulației rutiere, care obligă conducătorul vehiculului, să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum, precum și să posede permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria din care face parte autovehiculul condus;

- prima instanță nu a luat în considerație probele acușării, limitându-se doar la aprecierea ilegalității ordonanței din 30 mai 2017, emisă de către Procurorul General, Eduard Harunjen, prin care a fost anulată în legătură cu apariția faptelor noi, ordonanța din 26 august 2012, a procurorului în Procuratura raionului Cahul, Soltan Vasile, prin care a dispus scoaterea de sub urmărirea penală a lui Donea Gheorghe, și reluarea urmăririi penale în privința acestuia;

- prima instanță a considerat că, temeiul reluării urmăririi penale indicat în ordonanța Procurorului General, Eduard Harunjen, nu cade sub incidența de fapte noi, făcând trimitere la pct. 61 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015, care explică că, fapte noi constituie date și circumstanțe despre care organul de urmărire penală nu a cunoscut la data adoptării ordonanței atacate, și care nici nu puteau fi cunoscute la acea dată;

- prima instanță a considerat că, faptul achitării prin Decizia Curții Supreme de Justiție a lui Pletosenco Mihail, de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 269 Cod penal, pe motiv că, fapta nu a fost săvârșită de

inculpat, nu constituie fapt nou pentru organul de urmărire penală, indicând că, organul de urmărire penală a cercetat aceleași probe și inculpatul Donea Gheorghe, a fost scos de sub urmărire penală;

- în viziunea primei instanțe, circumstanțele expuse în ordonanța Procurorului General, din 30 mai 2017, nu cad sub incidența art. 287 Cod de procedură penală, în vigoare la acel moment, precum și nu cad sub incidența prevederilor art. 396¹ Cod de procedură penală, care permite procurorului în cazul pronunțării unei sentințe de achitare pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat, să reia urmărirea penală în vederea identificării făptuitorului infracțiunii, or, inculpatul Donea Gheorghe, a avut în cadrul cauzei penale calitatea de bănuit, fiind ulterior scos de sub urmărire penală, iar prin ordonanța Procurorului General, din 30 mai 2017, a fost admisă ingerința în dreptul inculpatului de a nu fi urmărit de mai multe ori pentru aceeași faptă, înserat în art. 22 Cod de procedură penală;

- consideră poziția primei instanțe în acest sens una greșită, or, prin prisma asigurării garanțiilor consfințite în art. 2 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale care reglementează dreptul la viață, rezultă că, obligația statului este aplicarea efectivă a dispozițiilor de drept penal întru respectarea unui echilibru just între interesele succesoriului defunctului și necesitatea de a asigura eficiența sistemului de justiție;

- constatând că, în accidentul rutier au fost implicate două persoane, și anume, partea vătămată Pletosenco Mihail și inculpatul Donea Gheorghe, iar primul a fost achitat prin Decizia Curții Supreme de Justiție de săvârșirea infracțiunii, iar inculpatul Donea Gheorghe, a fost scos de sub urmărire penală prin ordonanța procurorului din 26 august 2012, a apărut necesitatea revizuirii ordonanței respective. Or, circumstanțele elucidate în Decizia Curții Supreme de Justiție, din 14 martie 2017, de achitare a părții vătămate Pletosenco Mihail, nu au fost cunoscute procurorului la emiterea deciziei de scoatere a inculpatului Donea Gheorghe, de sub urmărire penală, din care motiv și au fost apreciate ca fapte noi;

- este greșită poziția primei instanțe că, speței în cauză nu sânt aplicabile prevederile art. 396¹ Cod de procedură penală, din motivul că, inculpatul Donea Gheorghe, deja a avut calitatea de bănuit în prezenta cauza penală, or, inițial în instanța de judecată s-a examinat cauza penală la învinuirea părții vătămate Pletosenco Mihail, de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 269 Cod penal;

- în situația în care, ultimul în urma cercetării tuturor probelor a fost achitat printr-o hotărârea judecătorească irevocabilă, acest fapt deja constituie o circumstanță nouă, care nu a fost cunoscută organului de urmărire penală și naște obligația procurorului, de a lua măsuri în vederea identificării persoanei responsabile de comiterea faptei infracționale;

- ordonanța Procurorului General, Eduard Harunjen din 30 mai 2017, pe deplin se încadrează în prevederile art. 396¹ Cod de procedură penală;

- potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, obligația de a proteja dreptul la viață în conformitate cu art. 2 din Convenția pentru

apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, coroborată cu obligația generală a statului de a recunoaște oricărei persoane aflate sub jurisdicția sa drepturile și libertățile definite în Convenție, impune în mod implicit că trebuie să existe o investigație efectivă oficială, atunci când persoanele au murit în împrejurări suspecte;

- în privința acestui fapt, s-a pronunțat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în diverse hotărâri pronunțate. În temeiul alin. (2), lit. d), art. 531 Cod de procedură penală, procurorul ierarhic superior dispune de atribuții de a anula, total sau parțial, de a modifica sau completa, prin ordonanță motivată, în condițiile Codului de procedură penală, actele procurorilor ierarhic inferiori și ale ofițerilor de urmărire penală, ceea ce și a fost efectuat în cazul din speță, și nicidecum nu poate fi considerat ca încălcarea prevederilor art. 22 Cod de procedură penală;

- consideră că, prima instanță a încălcat principiul egalității armelor în proces, or, necătând la faptul că, procurorul insista asupra audierii martorului Condorachi Ilie, prima instanță a decis să termine cercetarea judecătorească în lipsa audierii martorului respectiv, menționând că procurorul a epuizat toate posibilitățile pentru prezentarea probei cu martorul Condorachi Ilie;

- prima instanță, nu sa expus asupra corpurilor delict, ceea ce este în contradicție cu prevederile art. 397 Cod de procedură penală, care prevede că, în dispozitivul sentinței pe lângă chestiunile enumerate în art. 395 și 396, în cazurile necesare, trebuie să fie și soluția cu privire la corpurile delict în cauză;

- la examinarea cauzei, prima instanță nu a soluționat chestiunile prevăzute de art. 385 Cod de procedură penală și anume, dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpat, dacă această fapta a fost săvârșită de inculpat și dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume legea penală este prevăzută ea, ignorând aceste prevederi la adoptarea sentinței.

4. *Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 16 mai 2019*, a fost admis apelul procurorului, casată total, inclusiv din oficiu, sentința Judecătoreiei Cahul, sediul Central, din 18 mai 2018, pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus încetarea procesului penal în privința inculpatului Donea Gheorghe, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de alin. (5), art. 264 Cod penal, pe motiv că există o hotărâre a organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărire penală. Corpul delict – automobil de model „XXXXXXXXXXXXXXXX”, cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXXXXXX, urma a fi restituit proprietarului legal.

5. *Decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul, din 16 mai 2019*, a fost atacată cu recurs ordinar de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru prin care a solicitat casarea parțială a deciziei, dispunerea rejudecării cauzei penale de către instanța de apel, în alt complet de judecată, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

6. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 octombrie 2019, a fost admis recursul ordinar declarat de procuror, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Comrat.

6.1 În motivarea deciziei instanța de recurs a menționat că, problematica juridică din dosarul penal prin care Donea Gheorghe este deferit justiției este de o complexitate sporită, care urmează a fi analizată în coroborare cu dosarul penal ce la vizat pe Pletosenco Mihail, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal și achitat prin hotărârea irevocabilă și rămasă definitivă a Curții Supreme de Justiție din data de 14 martie 2017.

Din actele cauzei s-a constatat că, la fila dosarului nr. 15 din vol. III, este anexată plângerea depusă de avocatul Dumitran I. în numele lui Donea Gheorghe, prin care s-a solicitat anularea ordonanței Procurorului General din 30 mai 2017 de reluare a urmăririi penale pe cauza nr. xxxxxxxxxxxxxxxx, ca fiind ilegală. Plângerea nominalizată a fost adresată judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul la data de 21 iulie 2017. Cauza penală privind-l pe Donea Gheorghe a fost înregistrată de secția evidență procesuală a Judecătoriei Cahul la 19 iulie 2017, fiind distribuită aleatoriu judecătorului Gorlenco I. la aceiași dată, pentru a se expune asupra fondului acuzației aduse lui Donea Gheorghe în baza art. 264 alin. (5) Cod penal.

Potrivit dispozițiilor conținute în art. 297 alin. (4) din Codul de procedură penală, toate cererile, plângerile și demersurile înaintate de părți după trimiterea cauzei în judecată se soluționează de către instanța care judecă cauza.

Prima instanță conducându-se de prevederile legale de mai sus, a anexat la materialele cauzei penale plângerea depusă de apărătorul inculpatului, în ordinea art. 313 Cod de procedură penală.

Conform procesului-verbal al ședinței din 26 aprilie 2018, fiind pusă în discuție plângerea apărătorului îndreptată împotriva ordonanței Procurorului General din 30 mai 2017 privind reluarea urmăririi penale, instanța a menționat că se va expune în sentință asupra fondului acesteia.

Din partea descriptivă a sentinței, instanța de recurs a constatat că prima instanță într-adevăr a făcut mențiune despre existența acestei plângeri, (f.d. 77, vol. III), însă nu a analizat temeinicia sau netemeinicia ei, ci doar a desfășurat pe larg argumentele care au stat la baza soluției de încetare a procesului penal intentat în privința lui Donea Gheorghe, din motivul existenței altor circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspunderea penală a acestuia – art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Nici dispozitivul sentinței nu conține careva mențiuni despre temeinicia sau netemeinicia plângerii adresate de partea apărării în ordinea art. 313 Cod de procedură penală.

În esență, plângerea apărătorului Dumitran I. conține critici cu privire la ilegalitatea aplicării de către Procurorul General a art. 287 alin. (4) din Codul de procedură penală, care a fost pus la baza ordonanței din 30 mai 2017, pentru reluarea urmăririi penale în privința lui Donea Gheorghe, anterior scos de sub urmărirea penală prin ordonanța procurorului din 26 august 2012,

deoarece s-a constatat că fapta nu a fost săvârșită de dânsul.

În fond, criticele care au stat la baza plângerii părții apărării, înaintate în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, au fost analizate în textul sentinței, or prima instanță a ajuns la aceleași concluzii despre care relevă și petiționarul, și anume că reluarea urmăririi penale în privința lui Donea Gheorghe, după scoaterea acestuia de sub urmărirea penală, este contrară prevederilor legale naționale și jurisprudenței Curții Europene în această materie, instanța neidentificând careva circumstanțe noi rezultate din decizia Curții Supreme de achitare în privința lui Pletosenco Mihail, de natură să legalizeze ordonanța Procurorului General din 30 mai 2017.

În conținutul sentinței urma să fie menționat despre temeinicia plângerii respective, eroare ce afectează în sine actul judecătoresc întocmit, or anumite chestiuni cu care este investită instanța spre soluționare, nu urmează a fi prezumate de către părți, fiind necesară o indicare expresă a soluției adoptate pe marginea acestora.

Instanța de recurs a reiterat că toate garanțiile instituite de art. 6 din Convenție asigură respectarea dreptului la un proces echitabil pentru orice justițiabil. Aceste garanții trebuie nu doar să se regăsească, dar și să fie asigurate inculpatului, în principiu, în toate stadiile procedurii de judecată, evident, prin raportare la competența și specificitatea procedurii în fața fiecărei jurisdicții.

Instanța de recurs a considerat că criticele procurorului în această parte sunt declarative venind în contradicție cu actele cauzei, or acestea confirmă indubitabil că partea apărării a beneficiat de dreptul legal de contestare a actului prin care s-a dispus reluarea urmăririi penale.

Pe lângă faptul că partea apărării a contestat reluarea urmăririi penale în privința lui Donea Gheorghe, aceasta nu a primit un răspuns expres la plângerea depusă, omisiunea respectivă urmând a fi corectată de instanța de apel, prin rejudecarea cauzei. Lipsa unor garanții procedurale într-o etapă ulterioară a procedurilor poate fi compensată prin posibilitatea părților de a-și fi exercitat drepturile lor la un stadiu anterior.

Instanța de recurs a mai menționat că, odată sesizat în modul prevăzut de lege, organul de urmărire penală, este obligat să procedeze la investigarea cauzei și să dispună, la finalul cercetărilor, una dintre soluțiile permise de lege. Însăși formularea art. 252 Cod de procedură penală, referitoare la obiectul urmăririi penale, fixează ca finalitatea a acestei faze procesuale luarea unei decizii de către procuror cu privire la necesitatea de a se dispune sau nu trimiterea cauzei în judecată pentru a i se stabili răspunderea făptuitorului.

Baza factologică a acestei cauze se rezumă la aceea că, la 26 mai 2012, în jurul orei 22:30, Donea Gheorghe, conducând autoturismul de model „XXXXXXXXXXXXX, de unul singur, nefiind posesor al permisului de conducere, pe traseul dintre satele Taraclia de Salcie și Burlacu din r-nul Cahul, neisprăvindu-se cu conducerea, a tamponat o căruță, care se deplasa în același sens a mișcării, în care se aflau: Blanaru V., Popov E., Pletosenco M. și Pînzari R. cu fiicele sale, Pînzari E. și Pînzari V.

În rezultatul accidentului rutier, Blănaru V. și Popov E., de la leziunile corporale periculoase pentru viață primite au decedat la fața locului, Pletosenco M. și Pînzari R., au fost transportați la spitalul raional Cahul, iar minorele Pînzari E. și Pînzari V., careva leziuni corporale nu au primit.

Reieșind din faptul că din actul de autosesizare a rezultat o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (5) Cod penal, conform indicilor calificativi: „*încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere sau de exploatare a mijloacelor de transport de către o persoană care conduce mijlocul de transport, acțiune care a cauzat decesul a două sau mai multe persoane*”, neexistând vreo circumstanță care ar fi exclus urmărirea penală, în baza prevederilor art. 57, 274 Cod de procedură penală, s-a dispus începerea urmăririi penale, în baza materialului înregistrat în Registrul nr. 1 al CPR Cahul de evidență a sesizărilor cu privire la acțiuni cu nr. 454 din 27 mai 2012, atribuindu-i cauzei penale nr. xxxxxxxxxxxxxxxx.

Prin ordonanța procurorului din 26 august 2012 s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Donea Gheorghe pe cauza penală nr. xxxxxxxxxxxxxxxx, deoarece s-a constatat că fapta nu a fost săvârșită de către acesta. Procurorul a constatat existența în acțiunile lui Donea Gheorghe a elementelor contravenției prevăzute de art. 231 alin. (2) Cod contravențional (*conducerea vehiculului fără permis de conducere*), însă nu a pornit procesul contravențional, deoarece a expirat termenul de 3 luni de prescripție a răspunderii contravenționale.

În particular, procurorul a conchis asupra scoaterii lui Donea Gheorghe de sub urmărirea penală din motiv că probele administrate au demonstrat lipsa în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal, deoarece el se deplasa cu viteză regulamentară și nu a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere, iar cauza directă a producerii accidentului rutier, soldat cu decesul lui Xxxxxxxxxxxxxx, constă în nerespectarea de către Pletosenco Mihail a cerințelor art. 14 lit. a), art. 109 alin. (1), art. 110 alin. (1) ale Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13 mai 2009.

În aceste împrejurări, procurorul a stabilit prin ordonanță că, Donea Gheorghe urmează a fi scos de sub urmărirea penală, deoarece fapta nu a fost comisă de bănuț.

La 31 octombrie 2012, procurorul ierarhic superior, verificând ordonanța de scoatere de sub urmărirea penală a bănuțului Donea Gheorghe din 26 august 2012, a dispus anularea acesteia ca ilegală, cu reluarea urmăririi penale pe cauza nr. xxxxxxxxxxxxxxxx.

Potrivit încheierii judecătorului de instrucție a Judecătoriei Cahul din 22 ianuarie 2013 plângerea înaintată de Donea Gheorghe a fost recunoscută întemeiată, iar ordonanța procurorului din 31 octombrie 2012 a fost declarată nulă.

La acea etapă a procedurilor, actul rămas în vigoare, prin care s-a finalizat urmărirea penală în privința lui Donea Gheorghe, bănuț de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal, este ordonanța

procurorului din 26 august 2012 de scoatere de sub urmărire penală a bănuitului pe cauza penală nr. xxxxxxxxxxxxxxxx, deoarece s-a constatat că fapta nu a fost săvârșită de către acesta.

Ulterior, după dispunerea achitării în privința lui Pletosenco Mihail de către Curtea Supremă de Justiție, Procurorul General, la 30 mai 2017, a reluat urmărirea penală pe cazul lui Donea Gheorghe, deferindu-l judecății.

Prin sentința Judecătorei Cahul, sediul central, din 18 mai 2018, s-a dispus încetarea procesului penal în privința lui Donea Gheorghe, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea acestuia la răspundere penală.

Prin „alte circumstanțe” instanța a avut în vedere existența ordonanței de scoatere de sub urmărirea penală a bănuitului Donea Gheorghe din 26 august 2012.

Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2019 a fost casată total, inclusiv din oficiu, sentința nominalizată supra, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care s-a încetat procesul penal în privința lui Donea Gheorghe, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal, pe motiv că există o hotărâre a organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărire penală, instanța având în vedere temeiul prescris de art. 391 alin. (1) pct. 5) din Codul de procedură penală.

Deși formal temeiul încetării procesului penal a fost schimbat la alt punct din alin. (1) al art. 391 Cod de procedură penală, la baza acestei soluții instanța de apel a pus aceiași ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a bănuitului Donea Gheorghe din 26 august 2012, considerând că temeiuri legale de anulare a acesteia, Procurorul General, la 30 mai 2017 nu a avut.

Revenind la esența soluțiilor de încetare a procesului penal ce-l vizează pe Donea Gheorghe și făcând abstracție, la moment, de temeiurile legale formulate de instanțele de fond care au stat la baza acestei soluții, Colegiul Penal lărgit evidențiază faptul că ordonanța de scoatere a lui Donea Gheorghe de sub urmărirea penală s-a întemeiat pe art. 284 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, și anume că fapta nu a fost săvârșită de bănuit.

În aceste circumstanțe, este indiscutabil și indubitabil faptul că instanțele de fond corect au conchis asupra neconstatării faptei infracționale pretins a fi comise de Donea Gheorghe, pentru că la etapa urmăririi penale anume acesta a fost temeiul scoaterii lui de sub urmărire.

În ipoteza în care organul de urmărire penală a statuat, în urma investigațiilor desfășurate, că Donea Gheorghe nu a comis fapta prejudiciabilă incriminată acestuia în baza art. 264 alin. (5) Cod penal, iar instanțele de fond au conchis că scoaterea lui Donea Gheorghe de sub urmărirea penală este legală și are putere de lucru judecat, atunci este evident că în partea descriptivă a hotărârilor adoptate, constatarea faptei prejudiciabile nu ar trebui să se regăsească.

Instanța de recurs a considerat că nu sunt elocvente cauzei exemplele

din practica judiciară nominalizată de procuror despre aplicarea neuniformă a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție prin deciziile pe dosarele penale cu nr. 1ra-912/2018 din 05.07.2018 și nr. 1ra-72/2019 din 25.04.2019.

Analizând conținutul deciziilor Curții Supreme de Justiție nr. 1ra-912/2018 din 05.07.2018 și nr. 1ra-72/2019 din 25.04.2019, se constată că în spețele respective nu a fost disputată aceiași problemă de drept ca și cea din cauza penală privindu-l pe Donea Gheorghe.

Instanța de recurs ordinar a constatat că problematica juridică abordată cade sub incidența a mai multor drepturi fundamentale protejate de Convenția Europeană și proclamate în art. 2 și 6 din acesta – dreptul la viață și dreptul la un proces echitabil, acestea urmând a fi analizate în coroborare cu art. 4 Protocolul 7 al Convenției.

Astfel, instanța de recurs a reținut că, în speță, în urma accidentului rutier care a avut loc la 26 mai 2012, soldat cu urmări deosebit de grave - decesul a două persoane – finalitatea procedurilor de până acum se rezumă la achitarea, printr-o hotărâre irevocabilă și devenită definitivă, în privința lui Pletosenco Mihail, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal și încetarea procesului penal în privința lui Donea Gheorghe, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal. Instanțele care au soluționat până acuma cauza, nu au căutat să examineze eventuala parte de răspundere a lui Donea Gh. și a lui Pletosenco M. în cauzarea morții lui Anghelinici E. și lui Blanaru V., deși erau competente în acest aspect, limitându-se la aprecierea unor circumstanțe corelative, care au prevalat la adoptarea soluțiilor expuse supra.

A mai reținut instanța de recurs că, în speță, temei pentru redeschiderea/reluarea urmăririi penale în privința lui Donea Gheorghe, care s-a produs ca efect al adoptării ordonanței Procurorului General din 30 mai 2017, a servit faptul că Pletosenco Mihail a fost achitat de către Curtea Supremă de Justiție, prin hotărârea din 14 martie 2017, de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal. Temeiul de drept pentru reluarea urmăririi penale a fost art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, (în redacția legii la data de 30 mai 2017), potrivit căruia, reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după scoaterea persoanei de sub urmărire și/sau după clasarea cauzei se dispune prin ordonanță de către procurorul ierarhic superior dacă se constată că apar fapte noi, care sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

În opinia instanței de recurs ordinar, Procurorul General, vădit nefondat și evident contrar interpretărilor legale și doctrine relevante, a apreciat circumstanțele expuse de instanța supremă în cauza ce-l vizează pe Pletosenco Mihail ca fiind „fapte noi” de natură a răsturna autoritatea de „res judicata” de care se bucura ordonanța procurorului Soltan V. din 26 august 2012 privind scoaterea de sub urmărire penală a lui Donea Gheorghe, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost comisă de bănuț.

Or, din conținutul deciziei Curții Supreme de Justiție din 14 martie 2017, adoptată în privința lui Pletosenco Mihail, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal, se conchide că temeiul achitării inculpatului a fost art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, și anume că fapta nu a fost comisă de acesta. Instanța supremă a statuat asupra achitării lui Pletosenco Mihail dat fiind că procurorul, în cadrul judecării cauzei în apel, uzând de dreptul său procesual reglementat de art. 320 Cod de procedură penală, a renunțat la învinuire, solicitând achitarea inculpatului, iar instanța de apel a evitat să se expună asupra acestor circumstanțe, depășindu-și vădit atribuțiile și condamându-l pe Pletosenco Mihail în baza art. 269 Cod penal la 2 ani închisoare, cu aplicarea 90 Cod penal și suspendarea condiționată a executării pedepsei pe termenul de probațiune 2 ani, totodată soluționând și acțiunea civilă.

A remarcat instanța de recurs că, circumstanțele asupra cărora a conchis Curtea Supremă de Justiție, când s-a pronunțat pentru achitarea lui Pletosenco Mihail, cu certitudine nu cad sub incidența noțiunii de „fapte noi”. Printre altele, instanțele de fond, examinând cauza penală privindu-l pe Donea Gheorghe au ajuns la aceleași concluzii. Menționând de asemenea că, la caz, nu putem echivala „renunțarea procurorului la învinuire” în dosarul ce-l viza pe Pletosenco Mihail, cu „fapte noi” - circumstanțe de care nu avea cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței de scoatere a lui Donea Gheorghe de sub urmărirea penală, întrucât fapta nu a fost comisă de acesta. De altfel, odată cu scoaterea de sub urmărire penală, Donea Gheorghe a dispus de certitudinea și convingerea că nu va mai fi bănuț și urmărit penal pe faptul comiterii accidentului rutier imputat acestuia.

În fond, comparând actele de învinuire înaintate lui Pletosenco Mihail pe faptul imputării comiterii infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal și a lui Donea Gheorghe pe faptul incriminării infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal, Colegiul a constatat că la baza acestora se află în mare parte aceleași probe (a se vedea f.d. 293-296, vol. I și f.d. 261-266, vol. II), ceea ce constituie un temei în plus de a afirma despre ancheta viciată din această speță.

În continuare a mai relatat că, la caz, instanța de apel în încercarea de a corecta eroarea admisă de prima instanță la stabilirea temeiului corect de încetare a urmăririi penale, nu a făcut o analiză aprofundată a acestei chestiuni, rezultând pripit că încetarea procesului penal ce-l vizează pe Donea Gheorghe se subscrie cazului prevăzut de norma procesual-penală la art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală.

7. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 13 octombrie 2020, a fost admis apelul procurorului, casată integral sentința, inclusiv din oficiu, pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

A fost încetat procesul penal în privința inculpatului Donea Gheorghe învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(5) Cod penal pe motiv că există o hotărâre judecătorească definitivă asupra aceleiași persoane

și pentru aceeași faptă. Corpul delict, automobilul de model autoturismul de model „XXXXXXXXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXXXXXX înregistrat în Republica Bulgaria restituit proprietarului legal.

7.1 *Instanța de apel a concluzionat că*, ordonanța de reluare a urmăririi penale trebuie să fie motivată în sensul menționării erorii de drept și erorii de fapt, iar faptul neaprecierii probelor acumulate de către organul de urmărire penală, nu denotă realizarea investigației necorespunzătoare.

La emiterea Ordonanței de scoatere a persoanei de sub urmărire penală din 26 august 2012, emisă în privința lui Donea Gheorghe, organul de urmărire penală a avut aceleași probe care au stat și la baza emiterii Deciziei Curții Supreme de Justiție din 14 martie 2017, iar faptul că instanța de recurs ordinar l-a achitat pe Pletosenco Mihail de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, nu constituie *fapte noi* pentru organul de urmărire penală și nu servește temei de a relua urmărirea penală în privința lui Donea Gheorghe, deoarece aceleași probe au fost cercetate și apreciate de către organul de urmărire penală când el a fost scos de sub urmărire penală.

Instanța de apel a menționat că reluarea urmăririi penale a fost făcută la inițiativa însăși a organului de urmărire penală, peste termenul de 1 an, fapt ce atrage nulitatea Ordonanței din 30 mai 2017, iar pe cale de consecință, actele de urmărire penală îndeplinite de organul de urmărire penală (procuror) în perioada de după 26 august 2012, inclusiv și după 30 mai 2017, sunt lovite de nulitate deoarece sunt contrare principiului de drept aplicat în jurisprudența națională și internațională - *dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori*.

Instanța de apel a ajuns la concluzia că, prima instanță corect a concluzionat asupra necesității încetării procesului penal în privința lui Donea Gheorghe, însă incorect a determinat temeiul încetării, greșit făcând trimitere la art. 391 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală. La caz, aceste prevederi nu sunt aplicabile speței, prin alte temeiuri care exclud urmărirea penală și tragerea la răspunderea penală, se înțelege alte temeiuri decât cele prevăzute de art. 391 alin. (1) pct. 1)-5) Cod de procedură penală, cum ar fi menținerea persoanei în calitate de bănuit mai mult de 3 luni, punerea ilegală sub învinuire și alte motive, care exclud urmărirea penală.

Instanța de apel a menționat că în prezenta cauză, s-a stabilit cu certitudine că în privința inculpatului Donea Gheorghe există o hotărâre a organului de urmărire penală, prin care acesta a fost scos de sub urmărirea penală, care a devenit irevocabilă prin menținerea de către judecătorul de instrucție, iar prima instanță nu a elucidat această circumstanță în sentință, indicând eronat temeiul încetării procesului penal, ce impune instanța de apel, din oficiu, să intervină în sentință pentru a corecta eroarea admisă.

Astfel, inițial cauza penală respectivă a fost diferită instanței de judecată cu acuzarea lui Pletosenco Mihail de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal, și prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 martie 2017, au fost admise recursurile ordinare declarate de

către procuror și avocatul Mîțăblîndă V., în numele lui Pletosenco Mihail, fiind casată total sentința Judecătorei Cahul din 05 august 2015 și decizia Curții de Apel Cahul din 12 mai 2016, cu dispunerea achitării lui Pletosenco Mihail de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Instanța de apel a menționat că după achitarea lui Pletosenco Mihail de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, la 30 mai 2017, prin ordonanța Procurorului General, Harunjen E., a fost reluată urmărirea penală pe cauza penală nr. xxxxxxxxxxxxxxxx, și în legătură cu apariția unor fapte și circumstanțe noi, care nu erau cunoscute procurorului și nu puteau fi cunoscute la momentul emiterii deciziei de scoatere a persoanei de sub urmărirea penală, a fost anulată ordonanța din 26 august 2012, prin care procurorul în procuratura r-lui Cahul, Soltan Vasile, a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Donea Gheorghe, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de el, cu reluarea urmăririi penale în privința acestuia.

După reluarea urmăririi penale de către Procurorul General, în privința inculpatului Donea Gheorghe, organul de urmărire penală, fără a efectua careva acțiuni de urmărire penală, cu excepția înaintării învinuirii lui Donea Gheorghe de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal, în baza la aceleași probe ce au stat la baza acuzării lui Pletosenco Mihail de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal, infracțiune ce nu s-a demonstrat, fiind achitat, a expediat cauza în judecată cu acuzarea lui Donea Gheorghe de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal, pentru judecare în fond.

Instanța de apel a menționat că ordonanța de scoatere de sub urmărirea penală cu reluarea urmăririi penale a fost anulată de Procurorul General la 30 mai 2017. În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Potrivit art. 287 alin. (2) și (4) Cod de procedură penală (în vigoare la momentul emiterii ordonanței de către Procuror General), reluarea urmăririi penale se dispune de către judecătorul de instrucție în temeiul demersului procurorului sau în cazul admiterii plângerii depuse împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale ori de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire. În cazurile în care ordonanțele de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire au fost adoptate legal, reluarea urmăririi penale poate avea loc numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente a afectat hotărîrea respectivă. În cazul descoperirii unui viciu fundamental, urmărirea penală poate fi reluată nu mai târziu de un an de la intrarea în vigoare a ordonanței de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei sau scoatere a persoanei de sub urmărire.

A menționat instanța de apel că, inculpatul Donea Gheorghe, prin ordonanța procurorului din 26 august 2012, a fost scos de sub urmărire penală,

ordonanța nominalizată devenind irevocabilă în baza încheierii judecătorești de instrucție din 22 ianuarie 2013, prin urmare, din momentul devenirii irevocabile a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a inculpatului Donea Gheorghe, s-au încetat toate raporturile juridico-penale între inculpat și organul de urmărire penală, iar ulterioara reluare a relațiilor juridico-penale între inculpatul Donea Gheorghe și organele de ocrotire a normelor de drept ale statului, sunt posibile doar cu respectarea legislației procesual penale.

Instanța de apel a considerat că prima instanță corect nu s-a expus asupra probelor și vinovăției inculpatului Donea Gheorghe, în săvârșirea infracțiunii imputate, deoarece ultimul a fost pus sub învinuire cu încălcarea prevederilor art. 22 alin. (1) Cod de procedură penală, or, în privința acestuia există o hotărâre definitivă de scoatere de sub urmărire penală, fiind supusă controlului judiciar, prin declararea nulității ordonanței procurorului ierarhic superior din 31 octombrie 2012 prin care a fost anulată ordonanța procurorului din 26 august 2012 de scoatere a persoanei de sub urmărirea penală. Așadar, judecătorul de instrucție a constatat încetarea în momentul pronunțării respectivei ordonanțe relațiilor juridico-penale existente între stat și Donea Gheorghe.

Inculpatul Donea Gheorghe, a fost pus sub învinuire ilegal, ce afectează dreptul fundamental al acestuia de a nu fi urmărit și judecat de mai multe ori pentru una și aceeași faptă, consfințit în Constituție și în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, dar în situația încălcării drepturilor constituționale ale acestuia, nu poate fi pusă în discuție întrebarea privind vinovăția acestuia.

Instanța de apel a concluzionat că ordonanța Procurorului General, Harunjen Eduard, din 30 mai 2017, este neîntemeiată și ilegală în partea reluării urmăririi penale în privința inculpatului Donea Gheorghe și în această parte ordonanța urmează să fie recunoscută nulă.

Instanța de apel a conchis asupra ilegalității pct. 2), din partea dispozitivă a ordonanței Procurorului General, Harunjen Eduard, din 30 mai 2017, prin care a fost anulată ordonanța din 26 august 2012, emisă de procurorul în Procuratura raionului Cahul, Soltan Vasile, privind scoaterea inculpatului Donea Gheorghe, de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința inculpatului. Odată cu constatarea ilegalității acestui punct din ordonanța Procurorului General, din 30 mai 2017, urmează să fie constatată ilegală și ordonanța de punere sub învinuire a inculpatului Donea Gheorghe, emisă de către procurorul în Procuratura raionului Cahul, Țurcanu Alexandru din 14 iulie 2017.

Instanța de apel a apreciat critic argumentele procurorului, precum că inițial s-a examinat cauza penală la învinuirea lui Pletosenco Mihail, de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal, și ulterior după achitarea acestuia din cauza că fapta nu a fost săvârșită de el, procurorul ierarhic-superior întemeiat a reluat urmărirea penală în privința lui Donea Gheorghe. Or, inculpatul Donea Gheorghe, ar fi putut fi urmărit penal, în cazul în care anterior nu ar fi fost vizat în cadrul acestei cauze penale în

calitate de bănuț și apoi scos de sub urmărire penală pe motiv că infracțiunea nu a fost săvârșită de el. Însă, după cum s-a stabilit în speța dată, inculpatul Donea Gheorghe, anterior a avut calitatea procesuală de bănuț, fiind scos de sub urmărire penală, ceea ce împiedică punerea repetată a acestuia sub urmărire penală, în baza aceluiași probe în condițiile în care legalitatea scoaterii de sub urmărirea penală a fost verificată și confirmată printr-o hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă.

Instanța de apel a considerat neîntemeiat argumentul procurorului precum că este încălcarea de către prima instanță al principiului contradictorialității și anume, a examinat cauza penală fără a da procurorului posibilitatea de a administra proba cu martorul Condorachi Ilie, declarațiile cărui prezintă o mare importanță pentru cauza penală, care urmează să fie respins. Or, cauza penală deferită judecătii, s-a aflat în procedura examinării instanței de fond de la 19 iulie 2017, până la 18 mai 2018. Astfel, în primul rând în acest termen procurorul a avut suficient timp pentru a asigura prezența martorului respectiv în ședința instanței de fond pentru a fi audiat. În al doilea rând, la materialele dosarului penal, se regăsește ordonanța de aducere silită, din 05 aprilie 2018, emisă de către procurorul în Procuratura raionului Cahul, Boghean Dumitru, în privința martorului respectiv. Potrivit materialelor dosarului, instanța de fond a acordat procurorului suficientă posibilitate pentru asigurarea prezentării probei cu martorului respectiv, dispunând amânarea de două ori consecutiv a ședințelor de judecată, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată.

Instanța de apel a menționat că potrivit materialelor cauzei penale, s-a constatat că, proprietar al automobilului de model „XXXXXXXXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXXXXX, este Popozoglu Serghei, iar inculpatul Donea Gheorghe, se folosea de automobilul respectiv prin procură, astfel a concluzionat că automobilul menționat în temeiul art. 162 alin. (1) pct. 4), Cod de procedură civilă, urmează să fie restituit proprietarului legal.

8. *Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar* de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia Oficiul Central, Sîrbu Lilia prin care invocând incidența *pct. 6* a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, de către un alt complet de judecată.

8.1 *În susținerea recursului procurorul a invocat că:*

- chiar în cazul pronunțării unei sentințe de încetare, instanța de judecată trebuia să descrie fapta infracțională incriminată care a fost comisă de către inculpat și să dea aprecierea probelor prezentate de acuzare și cercetate în instanța de apel, ceea ce a omis să facă;

- temeiul pe care a fost încetat procesul penal nu a fost expus cu claritate și lipsesc aprecieri, din care s-ar deduce univoc concluzii referitoare la excluderea posibilității de tragere la răspundere penală a inculpatului, dar și dacă fapta infracțională de care inculpatul este pus sub învinuire a fost sau nu a fost comisă;

- instanța de apel urma să facă o analiză probelor existente la materialele

dosarului și să se expună asupra acestora;

- ordonanța Procurorului General, Eduard Harunjen, din 30.05.2017 prin care a fost anulată în legătură cu apariția faptelor noi, ordonanța din 26 august 2012, a procurorului în Procuratura raionului Cahul, Vasile Soltan, prin care a dispus scoaterea de sub urmărirea penală a lui Donea Gheorghe și reluarea urmăririi penale în privința acestuia, nu a fost contestată de către partea apărării, nici în cadrul efectuării urmăririi penale, nici la finisarea urmăririi penale. Cu toate acestea, procurorul a indicat în apelul său, ca unul din motive pentru casarea sentinței primei instanțe, că instanța greșit a interpretat faptul că temeiul reluării urmăririi penale indicat în ordonanța Procurorului General, Eduard Harunjen, nu cade sub incidența de *fapte noi*. În cauza dată în accidentul rutier au fost implicate două persoane, și anume, partea vătămată Pletosenco Mihail și inculpatul Donea Gheorghe, iar primul a fost achitat prin Decizia Curții Supreme de Justiție de săvârșirea infracțiunii pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat, iar Donea Gheorghe, a fost scos de sub urmărire penală prin ordonanța procurorului din 26 august 2012, respectiv a apărut necesitatea revizuirii ordonanței nominalizate. Or, circumstanțele elucidate în Decizia Curții Supreme de Justiție, din 14 martie 2017, de achitare a lui Pletosencio Mihail, nu au fost cunoscute procurorului la emiterea deciziei privind scoaterea inculpatului Donea Gheorghe de sub urmărire penală, din care motiv și au fost apreciate ca fapte noi;

- în situația în care, Pletosenco Mihail în urma cercetării tuturor probelor a fost achitat printr-o hotărârea judecătorească irevocabilă, acest fapt deja constituie o circumstanță nouă, care nu a fost cunoscută organului de urmărire penală și naște obligația procurorului, de a lua măsuri în vederea identificării persoanei responsabile de comiterea faptei infracționale. Respectiv, ordonanță Procurorului General, Eduard Harunjen din 30 mai 2017, pe deplin se încadrează în prevederile art. 396¹ Cod de procedură penală;

- procurorul ierarhic superior, bazându-se de prevederile art.53¹ și art.287 alin.(4) Cod de procedură penală, stabilind că în cazul dat au apărut fapte noi și ordonanța procurorului Vasile Soltan este afectată de un viciu fundamental, ceea ce duce la încălcarea prevederilor art. art. 19, 254 Cod de procedură penală, legal și corect a dispus reluarea urmăririi penale.

9. Judecând recursul ordinar, raportat la actele cauzei, Colegiul Penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, pentru următoarele considerente:

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

În temeiul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, fiind sesizată cu recurs ordinar, instanța de judecată verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

După cum rezultă din conținutul recursului, acesta se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond când: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Colegiul Penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Colegiul penal constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel, ceea ce duce la desființarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei.

În contextul celor menționate supra se reține că, chiar dacă, recurentul indicat temeiurile prevăzute de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, el critică decizia prin prisma erorii sub aspectul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul Penal lărgit reține că în speță și-a găsit confirmare temeiul de recurs arătat mai sus, prin prisma faptului că instanța de apel s-a expus contradictoriu și superficial asupra motivelor invocate în apel.

Astfel, potrivit descripivului deciziei contestate (pct. 7. din decizie), se reține că instanța de apel pripit a încetat procesul penal în privința inculpatului pe motiv că în privința lui, pentru aceleași fapte, există o hotărâre a organului de urmărire penală de scoatere de sub urmărire penală.

Potrivit art. 22 alin. (1), 287 alin. (4) Cod de procedură penală, nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală de mai multe ori pentru aceeași faptă. Totodată, în cazul în care ordonanța de scoatere a persoanei de sub urmărire a fost adoptată legal, reluarea urmăririi penale poate avea loc, doar numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite, ori un viciu

fundamental în cadrul urmăririi precedente a afectat hotărârea respectivă.

Din materialele cauzei rezultă că, Donea Gheorghe a fost învinuit de organul de urmărire penală în aceea că ultimul, la 26 mai 2012, în jurul orei 22:30, conducând autoturismul de model „XXXXXXXXXXXXX, de unul singur, nefiind posesor al permisului de conducere, pe traseul dintre satele Taraclia de Salcie și Burlacu din r-nul Cahul, neisprăvindu-se cu conducerea, a tamponat o căruță, care se deplasa în același sens a mișcării, în care se aflau: Blanaru V., Popov E., Pletosenco M. și Pînzari R. cu fiicele sale, Pînzari E. și Pînzari V. În rezultatul accidentului rutier, Blanaru V. și Popov E., de la leziunile corporale periculoase pentru viață primite au decedat la fața locului, Pletosenco M. și Pînzari R., au fost transportați la spitalul raional Cahul, iar minorele Pînzari E. și Pînzari V., careva leziuni corporale nu au primit.

În baza prevederilor art. 57, 274 din Codul de procedură penală, s-a dispus începerea urmăririi penale în privința lui Donea Gheorghe, în baza materialului înregistrat în Registrul nr. 1 al CPR Cahul de evidență a sesizărilor cu privire la acțiuni cu nr. 454 din 27 mai 2012, atribuindu-i cauzei penale nr. xxxxxxxxxxxxxxxx.

Prin ordonanța procurorului din 26 august 2012 s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Donea Gheorghe pe cauza penală nr. xxxxxxxxxxxxxxxx, deoarece s-a constatat că fapta nu a fost săvârșită de către acesta.

La 31 octombrie 2012, procurorul ierarhic superior, verificând ordonanța de scoatere de sub urmărirea penală a bănuitului Donea Gheorghe din 26 august 2012, a dispus anularea acesteia ca ilegală, cu reluarea urmăririi penale pe cauza nr. xxxxxxxxxxxxxxxx.

Prin încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei Cahul din **22 ianuarie 2013** plângerea înaintată de Donea Gheorghe a fost recunoscută întemeiată, iar ordonanța procurorului din 31 octombrie 2012 a fost declarată nulă.

Totodată se reține că, procurorul a conchis asupra scoaterii lui Donea Gheorghe de sub urmărirea penală din motiv că probele administrate au demonstrat lipsa în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal, deoarece el se deplasa cu viteză regulamentară și nu a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere, iar cauza directă a producerii accidentului rutier, soldat cu decesul lui XXXXXXXXXXXXXXXX, constă în nerespectarea de către Pletosenco Mihail a cerințelor art. 14 lit. a), art. 109 alin. (1), art. 110 alin. (1) ale Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13 mai 2009.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 14 martie 2017, Pletosenco Mihail a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

După dispunerea achitării în privința lui Pletosenco Mihail, la 30 mai 2017, a fost reluată urmărirea penală pe cazul lui Donea Gheorghe.

Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul central, din 18 mai 2018, s-a

dispus încetarea procesului penal în privința lui Donea Gheorghe, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea acestuia la răspundere penală.

Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2019 a fost casată total, inclusiv din oficiu, sentința nominalizată supra, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care s-a încetat procesul penal în privința lui Donea Gheorghe, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal, pe motiv că există o hotărâre a organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărire penală, instanța având în vedere temeiul prescris de art. 391 alin. (1) pct. 5) din Codul de procedură penală.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 octombrie 2019, s-a admis recursul ordinar declarat de procurorul-șef al procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, casându-se total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 16.05.2019, în cauza penală privindu-l pe Donea Gheorghe Boris, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Comrat.

Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 13 octombrie 2020, a fost admis apelul procurorului, casată integral sentința, inclusiv din oficiu, pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

A fost încetat procesul penal în privința inculpatului Donea Gheorghe învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(5) Cod penal pe motiv că există o hotărâre judecătorească definitivă asupra aceleiași persoane și pentru aceiași faptă. Corpul delict, automobilul de model autoturismul de model „XXXXXXXXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXXXXXX înregistrat în Republica Bulgaria restituit proprietarului legal.

Instanța de recurs ordinar menționează că, urmare a producerii accidentului rutier care a avut loc la **26 mai 2012**, s-a soldat cu urmări deosebit de grave - decesul a două persoane. Producerea accidentului rutier a avut loc cu implicarea autoturismul de model „XXXXXXXXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXXXXXX condus de către Donea Gheorghe și mijlocul de transport cu tracțiune animală ce se deplasa în aceiași direcție și era condusă de către Pletosenco Mihail.

Reieșind din materialele cauzei, Colegiul reține faptul pronunțării în privința lui Pletosenco Mihail a deciziei irevocabile de achitare pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat.

Conform art. 396¹ Cod de procedură penală, dacă instanța de judecată a pronunțat o sentință de achitare pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, la cererea procurorului, acestuia i se restituie dosarul penal și el reia urmărirea penală în vederea identificării făptuitorului infracțiunii.

Reieșind din cumulul circumstanțe descrise mai sus rezultă că, instanțele care au soluționat cauza în privința lui Donea Gheorghe după

reluare procesului încetat, nu au cercetat sub toate aspectele, complet și obiectiv cauza dedusă judecării, deși erau competente în acest aspect, acestea limitându-se doar la aprecierea unor circumstanțe corelative, care au prevalat la adoptarea soluțiilor expuse supra.

În sensul expus, instanța de recurs ordinar mai reține că, în speță, temei pentru redeschiderea/reluarea urmăririi penale în privința lui Donea Gheorghe, care s-a produs ca efect al adoptării ordonanței Procurorului General din 30 mai 2017, a servit decizia Curții Supreme de Justiție, din 14 martie 2017, prin care Pletosenco Mihail a fost achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Iar temei de drept pentru reluarea urmăririi penale au servit prevederile art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, (în redacția legii la data de 30 mai 2017), potrivit căruia, reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după scoaterea persoanei de sub urmărire și/sau după clasarea cauzei se dispune prin ordonanță de către procurorul ierarhic superior dacă se constată că apar fapte noi, care sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

În derulare, prin ordonanța procurorului din 14 iulie 2017 (f.d.250, vol. II), Donea Gheorghe a fost pus din nou sub învinuire în baza art. 264 alin. (5) Cod penal.

În această consecutivitate se reține că, potrivit jurisprudenței naționale, *fapte noi* constituie date despre circumstanțele de care nu avea cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și care nici nu puteau fi cunoscute la acea dată.

În speță, soluția Curții Supreme de Justiție, din 14 martie 2017, de achitare a lui Pletosenco Mihail, de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 269 Cod penal din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, nu au fost cunoscute procurorului la emiterea deciziei privind scoaterea inculpatului Donea Gheorghe de sub urmărire penală, din care motiv și au fost apreciate ca temei de reluare a urmăririi penale.

Totodată, instanța de recurs remarcă faptul că instanța de apel a omis să se expună asupra criticilor procurorului din apel ca motiv pentru casarea sentinței primei instanțe, că instanța defectuos a interpretat faptul că, temeiul reluării urmăririi penale în vederea identificării făptuitorului infracțiunii, nu cade sub incidența de fapte noi.

Circumstanțele expuse atestă că instanța de apel nu a judecat cauza penală în fapt și în drept.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs,

se impune soluția admitterii recursurilor declarate, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlătore erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia Oficiul Central, Sîrbu Lilia, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 13 octombrie 2020, în cauza penală în privința lui *Donea Gheorghe xxxxxxxxx*, și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **14 decembrie 2021**.

Președinte

Cobzac Elena

Judecători

Boico Victor

Țurcan Anatolie

Burduh Victor

Stratulat Galina